

כְּהֵנָּה ללמדו את חפינת הקטורת, **וְהֵעֲלוּהוּ לְעֹלֹת**
בֵּית אֲבֹתֵינוּ שהיו ממונים על הכנת הקטורת, והיא
היתה בנויה למעלה בחומת העזרה, **וְהִשְׁבִּיעוּהוּ**
זקני בית דין שלא ישנה את סדר ההקטרה, היינו
שלא ידליק את הקטורת בחוץ - בהיכל, ואחר כך
יכניס את המחנה כאשר הקטורת בוערת אל קודש
הקדשים, כדעת הצדוקים, **וְנִפְטְרוּ** ממנו **וְהִלְכוּ**
לְהֵם.

וְאָמְרוּ לוֹ בשעה שמשיביעים אותו: **אִישִׁי** - אדוני
כִּהֵן גְּדוֹל, אָנּוּ שְׁלוּחֵי בֵּית דִּין, וְאַתָּה
שְׁלוּחֵנוּ¹¹ וְשָׁלַח בֵּית דִּין, מִשְׁבִּיעֵינוּ אָנּוּ עֲלֶיךָ
בְּמִי נִשְׁשָׁן נִשְׁמוּ בְּבֵית הָזֶה, שְׁלֹא תִשְׁנֶה דָבָר
מִכָּל מַה שְּׁאָמְרֵנוּ לָךְ כל שבעת הימים. לאחר
שהשביעוהו **הוא פורש ובוכה** שחשדוהו שמא
צדוקי הוא, **וְהֵן פּוֹרְשֵׁין וּבּוֹכִין** שמא חשדו
בכשרים, ואמר רבי יהושע בן לוי: כל החושד בכשרים
לוקה בגופו¹²:

ר' עובדיה מברטנורא
אבטינס. הם העושים את
הקטורת וכותשים אותה
ומערבין סממניה: והשביעוהו.
שלא יהא צדוקי לתקן הקטורת
על המחנה מבחוץ ולהכניס
מבפנים שהם דורשין כי בענן
אראה על הכפורת (ויקרא ט"ו),
כי בענן עשן הקטורת יבא ואז
אראה על הכפורת. ואין הדבר
כן, שהרי הכתוב אומר (שם)
ונתן את הקטורת על האש
לפני ה': הוא פורש ובוכה.
שחשדוהו לצדוקי: והן פורשין
ובוכין. על שחשדוהו. דאמר
מר [שבת צ"ו]. החושד
בכשרים לוקה בגופו: ו אם
היה חכם דורש. בדבר הלכה
כל ליל יוה"כ, שלא יישן ויראה
קרי. ואם תלמיד הוא ולא חכם,
שיודע להבין ולשמוע דבר
הלכה ואינו יודע לדרוש

משנה ו

במהלך ליל יום הכיפורים היו מעסיקים את הכהן הגדול, כדי שלא ישן ויראה קרי:
אם הָיָה הכהן גדול חָכֵם, היה דוֹרֵשׁ כל ליל יום הכיפורים, וְאִם לָאוּ, היו
תְּלַמְדֵי חֲכָמִים דוֹרְשֵׁין לְפָנָיו. וְאִם רָגִיל לְקִרְוֹת בכתבי הקודש, היה קוֹרֵא.

ביאורים והרחבות

11. בגמרא (יט, א) למדין (לשיטת רב הונא בריה דרב יהושע, שאמר 'הני כהני - שלוחי דרחמנא ניהו'),
שמה שאומרים לו "אתה שלוחנו" - אינו לענין עבודה אלא לענין קבלת השבועה (כלומר, לא
לפי מחשבה שבלבך, אם באת להערים בקבלת השבועה, אנו משביעין אותך לפי דעתנו ודעת בית דין).
כי לענין עבודה הרי אינו יכול להיות שליח בדבר שהמשלח אינו יכול לבצע, שהרי ישראל
אסורין בכניסה ובעבודה בקודש הקדשים.

12. בגמרא (יט, ב) למדין: וכל כך למה? שלא יתקן מבחוץ ויכניס כדרך שהצדוקין עושין. תנו
רבנן: מעשה בצדוקי אחד שהתקין מבחוץ והכניס, ביציאתו היה שמח שמחה גדולה, פגע בו
אביו, אמר לו: בני, אף על פי שצדוקין אנו, מתיראין אנו מן הפרושים. אמר לו: כל ימי הייתי
מצטער על המקרא הזה "כי בענן אראה על הכפרת", אמרתי מתי יבוא לידי ואקיימנו, עכשיו
שבא לידי לא אקיימנו? אמרו, לא היו ימים מועטין, עד שמת והוטל באשפה, והיו תולעין
יוצאין מחוטמו. ויש אומרים ביציאתו ניגף, דתני רבי חייא: כמין קול נשמע בעזרה, שבא
מלאך וחבטו על פניו, ונכנסו אחיו הכהנים ומצאו ככף רגל עגל בין כתפיו, שנאמר "ורגליהם
רגל ישרה וכף רגליהם ככף רגל עגל".

וְאִם לָאוּ - קוֹרִין לְפָנָיו.

וּבְמָה הִיו קוֹרִין לְפָנָיו? בְּאִיב וּבְעִזָּרָא וּבְדַבְרֵי הַיָּמִים - שיש בהם עניינים המושכים את הלב ומפיגים את השינה.
זְכַרְיָה בֶן קְבוּטָל* אָמַר: פְּעָמִים תִּרְבֶּה קְרִיתִי לְפָנָיו בְּדַנְיָאל:

משנה ז

אם **בְּקֶשׁ** הכהן הגדול **לְהַתְנַמְנֵם, פָּרְחֵי כְהֻנָּה** - כהנים צעירים, היו **מִבִּין לְפָנָיו בְּאַצְבַּע צְרָדָה** - אצבע הסמוכה לאגודל, ומכים האצבע והאגודל, להשמיע קול כדי שלא ירדם, **וְאֹמְרִים לוֹ: אִישִׁי כְהֵן גָּדוֹל, עֲמוּד וְהַפֵּג** את שינתך בכך שתשים את רגליך פעם **אַחַת עַל הַרְצָפָה!** לפי שצינון הרגלים (על הרצפה הקרה של שיש) מסיר השינה. **וּמַעְסִיקִין אוֹתוֹ** בקריאת שירים ומזמורים **עַד שְׁיִגִיעַ זְמַן הַשְּׁחִיטָה** של קרבן התמיד של שחר, שזמנה בעמוד השחר ואז התחיל את עבודת היום¹³.

משנה ח

בְּכָל יוֹם תּוֹרְמִין אֶת הַפְּזִיבָה - שהיה הכהן נוטל דשן במחתה מעל המזבח החיצון כשיעור מלא

קומצו, ונותנו במזרח הכבש, וזו תחילת העבודה בשחרית **בְּקְרִיאַת הַגִּבְר -** זמן קריאת התרגול, או שהכוונה לשעה שקורא הכרוז: "עמדו כהנים לעבודתכם" **אוֹ סְמוּךְ לוֹ, בֵּין לְפָנָיו בֵּין לְאַחֲרָיו.**

ביאורים והרחבות

13. בגמרא למדין: תנא, לא היו מעסיקין אותו, לא בנבל ולא בכנור, אלא בפה. ומה היו אומרים? אם ה' לא יבנה בית שוא עמלו בוניו בו. מיקירי ירושלים לא היו ישנין כל הלילה כדי שישמע כהן גדול קול הברה ולא תהא שינה חוטפתו. תניא, אבא שאול אמר: אף בגבולין היו עושין כן זכר למקדש, אלא שהיו חוטאין (משחקין אנשים ונשים יחד, ובאין לעבירה. רש"י).

זכריה בן קבוטל היה תנא בדור הראשון, אחד מהכהנים החשובים בבית המקדש, כדגרסינן בברכות (סג, א): כשירד חנינא בן אחי רבי יהושע לגולה, היה מעבר שנים וקובע חדשים בחוצה לארץ. שיגרו אחריו שני תלמידי חכמים: רבי יוסי בן כיפר **ובן בנו של זכריה בן קבוטל.** כיון שראה אותם אמר להם: למה באתם? אמרו ליה: ללמוד תורה באנו. הכריז עליהם אנשים הללו גדולי הדור הם **ואבותיהם שמשו בבית המקדש, כאותה ששינו: זכריה בן קבוטל אומר: הרבה פעמים קריתי לפניו בספר דניאל וכו'.**